

Панкратова Л.Л.

доцент, кандидат економічних наук,
старший науковий співробітник, доцент кафедри біржової діяльності і торгівлі
Національний університет біоресурсів та природокористування України
вул. Героїв Оборони, 15, Київ, 03041, Україна
e-mail: pankratova2105@gmail.com

ЧИННИКИ, ЩО ФОРМУЮТЬ ЦІНОВІ ТРЕНДИ НА ПШЕНИЦЮ НА СВІТОВИХ БІРЖАХ І СПОТОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

Рубрика: ЕКОНОМІКА

Мова статті: українська

Анотація: У випадку експортоорієнтованої економіки країни, закономірним є те, що внутрішні ціни перебувають під впливом світових цін. Головні завдання дослідження – проаналізувати основні чинники, які формують біржові котирування на пшеничні ф'ючерси на провідних біржах світу; дослідити взаємозв'язок між біржовими ціновими трендами та тенденціями цін на зерно на українському ринку, а також причини розходжень між ними. У результаті дослідження встановлено, що основними чинниками впливу на зернові ф'ючерси є: рівень світових запасів, курс валют, рівень інфляції тощо. Підтверджено наявність оберненого кореляційного зв'язку між рівнем кінцевих запасів і котируваннями пшениці на провідних біржах світу у довгостроковому періоді. З'ясовано, що в короткостроковому періоді ціни перебувають під впливом не тільки об'єктивних економічних чинників, але й суб'єктивних через невіправдані очікування учасників ринку, чутки та викривлення ринкової інформації. Так, перебільшеною інформацією влітку 2017 р. виявилось повідомлення про засуху, яка значно пошкодила врожай пшениці у США. Ця інформація не виправдалася, але вплинула на біржові котирування пшеничного ф'ючерсу. Таким чином, тенденції біржових котирувань у короткостроковому періоді не завжди підпорядковуються “ефекту Кінга”. Порівняно тенденції внутрішніх і світових цін на зерно. З'ясовано, що чинники внутрішнього характеру можуть мати серйозний вплив на ціни усередині певної країни, тоді є розбіжності у тенденціях розвитку світових і внутрішніх цін, що й було показано на прикладі ринку пшениці України. Завдяки таким внутрішнім чинникам, як активний експорт пшениці та борошна з України, задіяння механізму повернення ПДВ експортерам, побоювання гравців вітчизняного ринку ймовірного знецінення національної грошової одиниці, внутрішні ціни на пшеницю утримувалися в зростаючому тренді, тоді як біржові котирування на світових біржах знижувалися.

Ключові слова: ціноутворення, світові ціни, світові запаси, біржовий ринок, біржові котирування, ф'ючерси, фундаментальні чинники, спотовий ринок.